

SECURITATEA PSIHOLAGICĂ LA COPII DE DIFERITE VÂRSTE

PSYCHOLOGICAL SECURITY IN CHILDREN OF DIFFERENT AGES

LUGOJ Adela, profesor

Colegiul Național "Tudor Vladimirescu" Târgu Jiu

e-mail: adalgj@gmail.com

ORCID iD: 0009-0006-2558-0955

CZU: 159.922.7

Rezumat: În acest articol am încercat să prezint principalele probleme cu care se confruntă copiii în zilele noastre, precum și modul în care aceștia reacționează și interacționează. Am selectat și abordări științifice ale cercetătorilor din domeniul psihologiei.

Cuvinte-cheie: securitate psihologică, psihologia copilului, abuz, comportament

Abstract: In this article I have tried to present the main problems that children face nowadays, as well as how they react and interact. We have also selected scientific approaches by researchers in the field of psychology.

Keywords: psychological security, child psychology, abuse, behavior

Copilăria e cadoul pe care ni-l dă viața. – Horațiu Mălăele

Vorbele maestrului Mălăele reprezintă un cadou pe care ni-l face Viața, cadou pe care trebuie să îl prețuim și de care trebuie să avem grijă! Copiii reprezintă oglinda în care privim... dacă ne place ceea ce vedem, înseamnă că vom lăsa ceva în urma noastră, ceva care să merite!

Pentru un părinte, copilul rămâne copil toată viața! Educația pe care le-o dăm se reflectă în acțiunile și atitudinile acestora.

Copilăria este o parte a vieții în care ne definim ca Oameni, în drumul spre maturitate! Unii se maturizează mai devreme alții mai târziu, în funcție de copilăria pe care a trăit-o fiecare.

Copilăria

Psihologia copilului este una dintre multiplele ramuri ale psihologiei și între cele mai frecvent studiate domenii din specialitate. Această ramură se concentrează asupra minții și comportamentului copiilor, de la perioada prenatală până la adolescență.

Neglijența, abuzul fizic, emoțional, sexual și consecințele acestora asupra dezvoltării copilului

Când vorbim de abuz, facem referire la fenomene frecvent întâlnite în toate păturile sociale, includem în această categorie: abuzul de tip fizic, abuzul de tip emoțional/psihologic, neglijarea și abuzul de tip sexual.

Noi, în calitate de părinți și dascăli, trebuie să fim foarte atenți la orice schimbare de atitudine și comportament a copiilor. Aceste schimbări pot reprezenta o traumă care poate crește și afecta dezvoltarea ulterioară a copilului cu consecințe psihologice și sociale ulterioare, ducând la o serie de problematice comportamentale.

Indiferent de vârsta la care se aplică abuzul la copii, apar două tipologii de comportamente:

- Comportamentul de victimă – comportament de supunere, toleranță ridicată, fără inițiative, etc;
- Comportamentul de agresor – comportament de agresivitate, delicvență, inadaptare, comitere de fapte antisociale, absentism, fuga de acasă, etc.

Copiii care trec prin orice tip de abuz sunt cei care vorbesc de la sine prin comportamentul lor. Studiile arată că, există o diferență de comportament între copiii neglijăți și cei abuzați. Copiii neglijăți au dificultăți de exprimare a emoțiilor, pe când copiii abuzați exprimă o singură emoție – furia, această emoție este prezentă atât în comportamentul lor cât și exteriorizat prin expresia lor facială [1].

Putem defini trăirile unui copil traumatizat în astfel: negarea, izolarea, mânia, negocierea, acceptarea. Etapele de integrare a pierderii, pentru o persoană care a trecut prin trauma de pierdere sunt:

- ✓ Acceptarea realității pierderii;
- ✓ Stăpânirea durerii pierderii;
- ✓ Adaptarea la noul mediu după pierdere;
- ✓ Îndepărtarea de persoana pierdută.

Toate acestea ne ajută să ghidăm cu blândețe și răbdare copilul spre acceptarea și asumarea realității. [1].

Securitatea psihologică este un construct de bază ce poate fi alcătuit din mai multe resurse cum ar fi: starea de bine și optimismul, atașamentul, auto-actualizarea, echilibru emoțional, deschidere. Toate aceste resurse fiind foarte bine accentuate deja la vârsta adolescenței permit persoanei să facă față agresiunilor, să adopte strategii de coping active, să fie rezilienți și auto eficienți și să acționeze corespunzător la factorii de amenințare din exterior prin acumularea capitalului psihologic necesar de a fortifica securitatea psihologică [2].

Factorii familiari au o importanță majoră asupra socializării copiilor și a adolescenților.

Ei au nevoie de mai multe resurse pentru o dezvoltare sănătoasă și rezilientă. Controlul parental este foarte important pentru copii și adolescenți fiindcă le furnizează limite în ceea ce privește acțiunile și comportamentele, precum și anumite granițe în relațiile interpersonale. Controlul le oferă părinților informații despre comportamentele copiilor și adolescenților și despre activitățile lor. Aceasta le oferă părinților să ia măsuri de prevenție și protecție. Specialiștii recomandă autocontrolul individual fiindcă acesta previne comportamentele deviante [3].

B. Harihgton citat de L. Coman afirmă că securitatea psihologică și socializarea copiilor poate fi dezvoltată numai în familie. Familia stimulează acest proces. Cristea S. accentuează că această învățare poate fi numai în familie [4].

Interacțiunile pedagogice și interpersonale din mediul educațional sunt sigure din punct de vedere psihologic dacă promovează un sentiment de apartenență; convinge participanții că sunt în afara pericolului și întăresc sănătatea mintală. Pentru ca procesul educațional să fie eficient, mediul în care are loc procesul trebuie să fie securizat. Un mediu sigur este unul care asigură securitatea emoțională. Emoțiile sunt expresii exterioare ale sentimentelor provocate de comportamente sau de evenimente. Dezvoltarea emoțională este corelată cu dezvoltarea fizică, cognitivă și socială și afectează toate aspectele vieții. Emoțiile sunt clasificate în două categorii: emoții plăcute precum bucuria, plăcerea, fericirea, râsul, încântarea, iubire, afecțiune, umor, amuzament, curiozitate; și emoții neplăcute, cum ar fi frica, furia, depresia, durerea, invidia, ura, gelozia și așa mai departe. Emoțiile plăcute facilitează creșterea, învățarea și sănătatea mintală, în timp ce emoțiile neplăcute inhibă sau împiedică creșterea, învățarea și sănătatea mintală pozitive facilitând învățarea, trezind atenția elevilor, motivația de concentrare, utilizarea strategiilor de învățare și autoreglarea învățării.

Cercetările afectivității, realizate de un șir de oameni de știință demonstrează că dezvoltarea psihică și afectivă a copilului e legată de atitudinea părinților față de copil, dinamica contactelor afective între membrii familiei, atmosfera emoțională în cadrul familiei [2].

"Un copil îl poate învăța pe adult 3 lucruri: să fie fericit fără niciun motiv; să fie întotdeauna ocupat cu ceva; să știe cum să ceară din tot sufletul lui ceea ce dorește." – Paulo Coelho

Bibliografie

1. Pollak, S. D., Cicchetti, D., Hornung, K., & Reed, A. (2000) – Recognizing emotion in faces: Developmental effects of child abuse and neglect. *Developmental Psychology*, 36(5), 679-688.
2. SANDULEAC, S. et all, Aspecte psihosociale ale securității psihologice: monografie/Sergiu Sanduleac, Elena Losii, Carolina Perjan, pag.240 ISBN 978-9975-3342-8-0.
3. ABRIC J. C., Psihologia comunicării. Teorii și metode. Editura Polirom, Iași, 2002

4. COMAN, L. Educația parentală cu privire la socializarea copiilor de vîrstă timpurie. In: Practica psihologică modernă: conf. prfctico-șt. cu particeparea intern., 26-28 sept.2014: Program / com. șt. Perjan Carolina [et al.]; com. org.: Kornienko Pavel [et al.]. – Chișinău: S. n., 2015 (TipogrUPS «I. Creangă»). – 135 p

DISCIPLINAREA ȘI FORMAREA COMPETENȚELOR PARENTALE ECOLOGICE

DISCIPLINE AND TRAINING OF ECOLOGICAL PARENTING SKILLS

BÎTCA Lucia, *master în psihologie clinică și consiliere psihologică, grad didactic I, Youth Clinic Moldova*
<https://orcid.org/0000-0002-2801-4039>

CZU: 37.018.2

Abstract: *The formation of parental skills is essential to be able to provide children with an adequate education and harmonious development. These skills include communication skills, the ability to manage children's behavior, the development of empathy and healthy relationships, and the development of problem-solving and decision-making skills.*

Keywords: *discipline, training, parenting skills.*

Rezumat: *Formarea competențelor parentale este esențială pentru a putea oferi copiilor o educație adecvată și o dezvoltare armonioasă. Aceste competențe includ abilități de comunicare, capacitatea de a gestiona comportamentul copiilor, dezvoltarea empatiei și a relațiilor sănătoase, precum și dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor și luare a deciziilor.*

Cuvinte-cheie: *disciplină, formare, competențe parentale.*

Disciplinarea parentală este procesul prin care părinții își învață copiii regulile, valorile și comportamentele acceptabile într-o manieră adecvată și eficientă. Disciplinarea poate include atât recompense pozitive (cum ar fi laudele și recompensele pentru comportamentul bun), cât și pedepse (cum ar fi retragerea anumitor privilegii sau aplicarea unor consecințe negative pentru comportamentul nepotrivit) [3].

O disciplină parentală adecvată își propune să îi ajute pe copii să își dezvolte autocontrolul, responsabilitatea și respectul față de ceilalți, fără a-i face să se simtă jigniți sau neglijați. Este important ca părinții să comunice clar așteptările lor și să ofere copiilor oportunități de a-și dezvolta abilitățile și competențele necesare pentru a îndeplini aceste așteptări.

Este de asemenea important să existe un echilibru între disciplinare și iubire și să se evite aplicarea pedepselor abuzive sau inutile, care pot afecta negativ relația dintre părinți și copii [8]. În general, disciplina parentală ar trebui să se bazeze pe o combinație de respect, comunicare și consistență, iar abordarea trebuie să fie adaptată în funcție de vârsta, personalitatea și necesitățile individuale ale copilului.

Există o varietate de metode prin care părinții pot învăța și dezvolta aceste competențe, cum ar fi participarea la programe de formare pentru părinți, lecturarea de literatură specializată, consultarea unui specialist în psihologie sau terapie de familie și observarea și învățarea din experiențele altor părinți.

Relațiile sănătoase în familie sunt esențiale pentru o dezvoltare armonioasă a copiilor și pentru menținerea unui mediu familial plăcut și productiv [2]. Iată câteva caracteristici ale relațiilor sănătoase în familie:

- Comunicarea deschisă și sinceră: membrii familiei ar trebui să fie capabili să vorbească despre probleme, gânduri și sentimente fără să fie judecați sau criticați.